

[Grethe Fenger Møller]

er i modstrid med ABM-traktatens bestemmelser.

Jeg synes, det er værd at understrege – der er måske er nogen, der ikke har forstået det rigtigt – at modernisering af Thuleradaren øger anlæggets kapacitet, men ikke ændrer ved dets funktion som et rent defensivt varslingsanlæg. Sådanne anlæg må anses for at udgøre et nødvendigt led i Vestens forsvar, og de har da også helt klart en stabiliserende virkning.

Man skulle egentlig have troet, at udenrigsministerens redegørelse af 29. januar ville have været tilstrækkelig, men det har den jo altså ikke været, for vi skal senere i dag også behandle en forespørgsel fra SF og VS. Jeg synes nok, det er værd at lægge mærke til, hvem der rejser denne sag, og hvilke politiske motiver man har til at blive ved med at køre denne sag. Ja, det er jo SF og VS, og jeg håber, at debatterne i dag vil gøre det synligt ikke alene for Folketinget, men også for den danske befolkning, hvem der rejser disse sager, og hvorfor de gør det. For når SF og VS gør det, så er det i hvert fald ikke for at styrke det danske forsvar og NATO-samarbejdet, men ud fra et ønske om, om der ikke nu igen var en chance for at skabe splid og uenighed mellem Danmark og USA.

Jeg synes også, man skulle lægge mærke til, hvad formanden for det grønlandske landsstyre, Jonathan Motzfeldt, har sagt i denne sag. Det kan vel ikke komme som nogen nyhed, at Det Konservative Folkeparti ikke hører til i det kor, der vil så mistillid mellem Danmark og USA. Tværtimod, vi ved, hvem der er vore allierede, og vi stoler på vore allierede. Og det er da altid noget, at man kan bruge disse to debatter til at få slået det fast.

Bjørn Elmquist (V):

I vor nationale lovgivning opererer vi med klare begreber om lovlighed og ulovlighed, om gyldighed og ugyldighed. I århundreder har der været udfoldet bestræbelser på at tilvejebringe den samme grad af klarhed i forholdet mellem staterne. Folkeret og international ret i øvrigt kan fremvise adskillige forsøg på, på denne måde at regulere forholdene mellem staterne, så man undgår uoverensstemmelser og konflikter, kriser, ja krige. Forsøgene er faldet forskelligt ud gennem

tiderne. Der har været tilfælde, hvor hele systemer har skabt positive forventninger til fremtiden. Folkeforbundet, nu til dags FN, Den internationale Domstol i Haag, EF, Nordisk Råd, Europarådet, vi kan nævne forskellige eksempler. Vi kan også nævne atter andre eksempler på mere enkeltstående forsøg på regulering af konkrete emner.

For alt dette gælder der nogle begrænsninger, der udspringer af sagens natur. Graden af klarhed, muligheden for entydig udlægning af tekster og konsekvenserne heraf i form af sanktion når ikke op på siden af det, vi kender fra de nationale reguleringer. Det har, som jeg sagde, med sagens natur at gøre, fordi vi opererer med nationale stater, suveræne stater, som ikke vil tage skridtet fuldt ud og afgive en grad af national kompetence. Man kan endda sige, at en vis uklarhed og en vis sløring af nogle begreber kan sikre en fleksibilitet, som er nødvendig for, at sådanne traktater overhovedet kan blive til noget, og for, at de kan eksistere.

Hvis jeg nu bevæger mig fra disse almene betragtninger over til ABM-traktaten, som vi har til behandling i dag, så vil vi se, at de gælder faktisk et langt stykke hen ad vejen. Der er i denne traktat gjort nye og rosværdige forsøg på at styre uden om konfrontationer og tvistigheder mellem de to parter, det vil sige supermagterne, også for så vidt angår fortolkninger og udlægninger af begreberne.

Men samtidig har de to parter åbent erkendt, at de ikke på forhånd har kunnet klare alle ting, og derfor er der indsat bestemmelser om, at eventuelle uklarheder og uoverensstemmelser om, hvorvidt noget strider imod traktaten eller ligger inden for traktaten, om noget er tilladeligt eller ej, bør bringes op mellem parterne og så i givet fald kan drøftes og eventuelt afgøres af dem ud fra deres forståelse af traktatens tekst. Her tænker jeg på den særlige Standing Consultative Commission, hvad vi vel på dansk kan kalde det stående rådgivende udvalg, som er nedsat i henhold til traktaten mellem de to supermagter.

Hermed er naturligvis ikke sagt, at uafhængige eksperter eller andre stater end de to er afskåret fra at formulere deres vurderinger af forskellige spørgsmål på området. Og det er da også sket bl.a. i denne sag, som vi har til forhandling. Både den danske regering og forskellige uafhængige eksperter, og-